

Det første skridt er ikke nok til den store transformation - EU's medlemsstater og Parlamentet skal forbedre EU's klimalovgivning markant

Klimaændringer er en af de alvorligste trusler mod frihed, menneskers sikkerhed og bæredygtig velstand i det 21. århundrede. Det er ikke kun et teknologisk, økonomisk og politisk problem - det er et globalt retfærdighedsspørgsmål. Klimakrisen truer de fattiges udviklingsmuligheder, overlevelse og indkomstmuligheder, og de har bidraget meget lidt til dens forårsagelse. Den udfordrer den måde, vi lever på, og understreger nødvendigheden af at genoverveje, hvad der er vigtigt for vores levestandarder. Det er imidlertid langt billigere at skære ned på emissioner end at skulle tackle konsekvenserne af flere klimaændringer.

Europa bærer en uforholdsmæssig stor del af ansvaret for klimaændringerne. Og Europa har mulighed for at gøre noget i kraft af dets teknologiske, økonomiske og politiske potentiale. Europa har derfor nu pligt til og chancen for at være førende i bekæmpelsen af klimakrisen i overensstemmelse med dets ansvar og muligheder. En erkendelse af dette kræver et ambitiøst politisk skift, en stor transformation af vores energisystem, som de blev krævet af nobelprisvindere på mødet i Potsdam i oktober 2007. Hvis vi vil være sikre på at kunne klare denne opgave, skal der foretages grundlæggende ændringer på alle politikområder - ikke kun i energisektoren og i de energiintensive industrier, men også inden for transport, byplanlægning og byggeri. Vi må genoverveje budgetprioriteter, både på nationalt plan og på EU-plan og mangedoble støtten til F&U af klimavenlige teknologier. Hvis vi gør det, sikrer vi, at Europa får en fordel ved at være den, der tager det første skridt i den grønne industrielle revolution.

Denne beslutning er en reaktion på klima- og energipakken, som blev lanceret af Kommissionen den 23. januar 2008. For De Grønne indeholder denne pakke et antal progressive politikændringer, men den er ikke sammensat, så den kan afhjælpe situationen hurtigt nok.

Kommissionen mangler ambitioner

De Grønne hilser den harmoniserede tildelingsmetode af emissionskvoter i EU i den næste fase af emissionshandelsordningen (ETS) velkommen. Det er dog meget beklageligt, at Kommissionen har baseret sin klimapakke på en reduktion på kun 20 % af drivhusgasemissionerne inden 2020. At basere emissionsloftet under emissionshandelsordningen på en antagelse om en reduktion på 20 % udviser pessimisme med hensyn til resultatet af internationale klimaforhandlinger og sender et forkert signal til resten af verden.

Dette mål er også meget mindre ambitiøst end den tilgang, der blev anbefalet af FN's Klimapanel (IPPC), som anførte, at udviklede lande skal reducere deres emissioner med mellem 25-40 % inden 2020, hvis de værste følger af klimaændringerne skal undgås. Ud over disse nationale mål er der også behov for at gøre en indsats for at motivere det globale kulstofmarked og hjælpe udviklingslandene med at klare overgangen til en renere fremtid. Ngo'er, som WWF, DV\743659DA.doc

opfordrer derfor til et EU-mål på -30 % (nationalt) inden 2020 plus et internationalt mål på -15 % gennem handel med kulstof. Kommissionens pessimisme var også fremherskende i behandlingen af energiintensive sektorer i den næste runde af emissionshandelsordningen. Hvis der ikke kan opnås ens vilkår med en international aftale for perioden efter 2012, bør eventuel konkurrenceforvridning i forbindelse med auktionering af de første kvoter til energiintensive sektorer afhjælpes gennem en klimaafgift.

Kommissionen undlod at behandle landbrugets indvirkning på klimaændringerne. Menneskers forbrug af kød bidrager allerede med omkring 15 % af de globale drivhusgasemissioner, og det er stadig stigende. De Grønne kræver fokus på menneskers indvirkning på klimaet - herunder valg af fødevarer. Offentlighedens bevidsthed om indvirkningen fra forbrug af kød og landbrugspraksisser på klimaet og på biodiversiteten skal øges hurtigst muligt.

Mekanismen for bæredygtig udvikling eller fælles gennemførelse bør ikke være en måde at undgå nationalt ansvar på

Anvendelse af kreditter i forbindelse med mekanismen for bæredygtig udvikling eller fælles gennemførelse bør ikke være tilladt efter 2013 - navnlig ikke før reglerne for sådanne mekanismer er fastlagt i en international aftale for perioden efter 2012. Under alle omstændigheder bør anvendelsen af projektkreditter være begrænset, og industrierne bør ikke kunne købe sig til reduktioner gennem investeringer uden for EU i sektorer, hvor der er risiko for kulstoflækage. International shipping bør ikke få særbehandling og skal omfattes af emissionshandelsordningen, som det blev krævet på EU's sjette miljøhandlingsprogram på grund af mangel på sektorspecifikke foranstaltninger.

En reduktion på 20 % af CO₂ imødegår ikke udfordringen

Selv om De Grønne altid har anført, at Europa gennemsnitligt kunne opnå en andel på 25 % af den vedvarende energi inden 2020, hvis der blev truffet omgribende foranstaltninger for at reducere vores samlede energiforbrug, så kunne vi leve med forslaget om, at den foreslåede reduktion på 20 % af energien skal komme fra vedvarende energi inden 2020, som det første skridt mod en økonomi, der er baseret på vedvarende energi. Anvendelse af mere vedvarende energi er ikke en straf, der skal bruges til at nå klimamål. Det er et vigtigt redskab, der kan bruges til at reducere vores afhængighed af fossil energi og en måde at skabe mere beskæftigelse på i Europa. Det er af afgørende betydning, at målet er baseret på det faktiske forbrug, så energibesparelsen og -effektiviteten er derfor helt afgørende for at nå målet. Et aspekt af Kommissionens pakke, som vi er stærkt uenige i, er et bindende mål på 10 % for vedvarende energi inden for transportsektoren, som hovedsageligt vil blive opfyldt af agrobrændstoffer trods det faktum, at EU's miljøkommissær, Stavros Dimas, selv indrømmer, at dette mål allerede giver alvorlige miljømæssige og sociale problemer - herunder skovhugst og en stigning i fødevarerpriserne. EU skal trække det obligatoriske mål for agrobrændstoffer på 10 % tilbage i transportsektoren!

I EU i dag står transporten for næsten 30 % af CO₂-emissionerne. På trods af dette er der generelt blevet udstukket en forkert politisk kurs: store tilskud til klimaforbrydere som motorkøretøjer og fly og stadig flere nye barrierer og hindringer for jernbanerne. 55 % af EU's strukturfonde til infrastrukturen bruges f.eks. til veje mod 18 % til jernbaner og 8 % til offentlig transport i byerne. Emissionerne fra transport fortsætter derfor med at stige, og de ophæver de emissionsreduktioner, der er opnået i andre sektorer.

Der er behov for strengere foranstaltninger, hvis EU vil påtage sig en førende rolle

Der er en væsentlig forskel på EU's mål om at påtage sig en førende rolle inden for klimabeskyttelse og dens foreslåede foranstaltninger. Andre energirelaterede problemer som f.eks. svækket international sikkerhed og stigende ustabilitet, mangel på ressourcer - især olie - forsyningssikkerhed, transportemissioner, energieffektivitet, alle former for vedvarende energi, koncentrationen af energimarkedet i et lille antal store oligopoler eller risiciene forbundet med kernekraft, tackles ikke godt nok eller bliver endda ignoreret af vores regeringer.

De Grønne opfordrer derfor indtrængende det slovenske og franske EU-formandskab til at bruge de næste otte måneder af deres formandskab til at foreslå konkrete foranstaltninger og EU-politikker om klima og bæredygtig energi for at kompensere for denne utilfredsstillende start.

De Grønne anmoder kraftigt EU-medlemsstaterne om:

a. hurtigt at gennemføre foranstaltninger, der begrænser den gennemsnitlige globale temperaturstigning til 2 °C over det præindustrielle niveau og om at indtage en førende og ambitiøs rolle i de internationale forhandlinger om perioden efter 2012, så der kan indgås en aftale i tråd med målet om 2 °C inden udgangen af 2009 på UNFCCC-konferencen i København; **især at opnå, at industrialiserede lande reducerer drivhusgasemissionerne med 25-40 % inden 2020** i forhold til Kyotoprotokollens referenceværdier plus en ekstra indsats på ikke mindre end -15 % for at fremme en mindskning af kulstofindholdet i energisektoren i udviklingslandene via det globale kulstofmarked;

b. at vedtage **alle interne politikker i EU for at opnå reduktioner i drivhusgasemissioner på mindst 30 % inden 2020 og mindst 90 % i 2050 set i forhold til 1990-niveauet**, i overensstemmelse med grænsen på 2 °C; at vedtage og gennemføre effektive straffe, f.eks. finansielle sanktioner, over for medlemsstater, som ikke opfylder forpligtelserne i relation til klimapolitikken; at afholde sig fra at bruge fleksible mekanismer efter 2012, indtil reglerne for sådanne mekanismer er fastsat i en international aftale for perioden efter 2012. Når sådanne regler er vedtaget, er der brug for en meget stor ekstra indsats for at drive det globale kulstofmarked;

c. at **prioritere energibesparelsesforanstaltninger højt**, fordi de yder det største og mest afgørende bidrag til klimabeskyttelse og bæredygtighed; at komme op på primærenergibesparelser på mindst 20-25 % inden 2020, så EU til den tid bliver den mest energieffektive økonomi; at følge ambitiøst op på nationale handlingsplaner om energieffektivitet ved en hurtig gennemførelse af de anbefalede foranstaltninger; at opfordre Kommissionen til at supplere disse planer med ekstra håndgribelige og bindende foranstaltninger, så EU fuldt ud kan opnå sit besparelsespotentialer, som er mindst dobbelt så

stort som den nuværende årlige effektivitetsforbedring, som Kommissionen estimerer er på 1-2 %; at fokusere på alle bygninger, nye og eksisterende, i dens kommende revision af direktivet om bygningers energimæssige ydeevne for under det nuværende EUP-direktiv (miljødesigndirektivet) at forbyde glødepærer inden 2010 og for at udelukke salget af andre elektriske husholdningsmaskiner, kontorudstyr og industriprocesser, som er energimæssigt ineffektive og at promovere proaktivt gennem mærkning og retningslinjer for offentlige indkøb; at opsætte ambitiøse europæiske udviklingsmål for kraftvarmeproduktion og at tydeliggøre det for medlemsstaterne i en ændring af direktivet om kraftvarmeproduktion; at sikre, at en meget større del af EU's struktur- og samhørighedsfonde bliver brugt til energibesparende foranstaltninger og at anvendelsen af midlerne ikke skader energieffektivitetsmålene;

d. at behandle transportsektoren i deres energi- og klimastrategi, da denne er 96 % afhængig af olie og ansvarlig for 30 % af EU's samlede emissioner; at opsætte et ufravigeligt mål for reduktion af drivhusgasser på 30 % for transportsektoren inden 2020 i tråd med EU's internationale klimapolitiske mål; at sikre et årligt skift på 1 % i transportmiddelfordelingen fra transportformer med høje gasemissioner, der påvirker klimaet, f.eks. biler, køretøjer til vejtransport og fly, til mere klimavenlige transportformer, f.eks. tog og bæredygtige vandtransportformer; at gennemføre foranstaltninger for at undgå transport og for at øge transportformernes energieffektivitet - navnlig ved at pålægge en gennemsnitlig bindende grænseværdi på 120 g CO₂ pr. km for EU-flåden for nye biler inden 2020 for at nå det mål, som blev sat for mere end 10 år siden, og som industrien ikke kunne nå gennem selvregulering og for at øge effektiviteten yderligere med mindst 10 g CO₂ pr. km hvert andet år derefter for at nå op på 80 g CO₂ pr. km; at igangsætte en tidlig gennemgang af Eurovignette for at få strengere mål; at internalisere de sociale og miljømæssige omkostninger i brændstofprisen og at eliminere de uretfærdige støtteordninger og skattefravigelser, som navnlig luftfartssektoren nyder, og om at pålægge en petroleumsafgift, så alle transportformer kan få lige vilkår;

e. at sætte nationale sektorale mål for vedvarende energi - især for elektricitet, opvarmning og afkøling. Der er ingen tvivl om, at mindst 35 % af EU's el kunne komme fra vedvarende energi inden 2020; at nå målet med 100 % vedvarende energi på lang sigt; at etablere en feed-in-tarifordning, som er den mest effektive måde at opnå en stærk udvikling af vedvarende energi på; at sikre, at enhver virtuel handel med elektricitet fra vedvarende energikilder ikke sker på bekostning af den nationale støtteordning, som har vist sig at være effektiv til fremme af vedvarende energi; at sikre, at enhver virtuel handel med elektricitet fra vedvarende energikilder kun er tilladt mellem medlemsstater, når de har nået deres (midlertidige) mål; at træffe passende foranstaltninger for udviklingen af effektive opvarmnings- og nedkølingssystemer fra vedvarende energikilder; at overveje, at mens bioenergi måske nok har en rolle at spille i reduktionen af vores afhængighed af fossile brændstoffer, så må det ikke ske på bekostning af fødevarerproduktion eller føre til en forværring af klimaændringerne, global skovhugst, tab af biodiversitet eller flere overtrædelser af menneskerettighederne; at etablere strenge bæredygtighedskriterier, der kan håndhæves, og som beskytter de involverede sociale problemstillinger (herunder menneskerettigheder, ejendomsret, fødevarerproduktionsret og -sikkerhed, kulturelle rettigheder, oprindelige folks rettigheder, arbejdsrettigheder), sikrer væsentlige drivhusgasbesparelser og samtidig tager højde for direkte og indirekte ændrede arealanvendelser og andre indirekte

emissioner samt beskytter mod negative indvirkninger på miljøet og biodiversiteten; at sikre, at bioenergi bruges mest effektivt i f.eks. kraftvarmeproduktioner;

f. at **skabe ægte lige vilkår i energisektoren, som gør nye aktører i stand til at komme ind på markedet og letter indførelsen af nye teknologier og en decentraliseret energiproduktion**; at sikre hver medlemsstat fuld ejendomsretlig adskillelse af energiproduktion og transmission af elektricitet og gas - at forbedre nationale myndigheders og nationale og EU-kartelmyndigheders beføjelser til at begrænse store energioligopolers markedsstyrke og for at forhindre manipulation af priser på elbørserne og for at etablere et EU-agentur for et stærkt og uafhængigt samarbejde mellem de nationale myndigheder; at ændre WTO's handelsmønstre for at belønne forbedret adfærd, hvad angår indsatsen i relation til kulstof af ikke-EU-lande, hvis produkter eksporteres til EU;

g. at **styrke EU's emissionshandelsordning ved at fastsætte loftet i hele EU på et niveau, som er i overensstemmelse med et nationalt reduktionsmål på 30 % og anvende fuld auktionering fra og med 2013**; at fastsætte minimumseffektivitetsstandarder for mindre kraftvarmeverker og industrianlæg, som ikke er med i emissionshandelsordningen, i forhold til de førende i sektoren; aktivt at fremme kombineret opvarmnings-/nedkølings- og energiteknologi gennem en revision af det eksisterende direktiv om kraftvarmeanlæg; kun at fortsætte med at bruge offentlige midler, når det drejer sig om forskning i relation til de forskellige åbne spørgsmål om udskillesteknologien og langtidsoplagringen af CO₂ (CCS) for at få alle garantier om, at denne teknologi er sikker især i det lange løb fra et miljømæssigt og klimamæssigt synspunkt; at undlade at investere offentlige midler i demonstrationer og kommercielle CCS-projekter, fordi dette ville forvride det indre marked, og at overlade dette til de store energiselskaber - store energiselskaber, som har tjent milliarder af uventede euro på dette gennem gratis tildeling af CO₂-kvoter i løbet af de sidste år; at blive enige om en forordning med ambitiøse standarder for sikkerheden, indvirkningen på miljøet og klimaet og absolut ansvar over for brug af CCS til demonstration eller kommercielt;

h. at **styrke indsatsen i sektorer, som ikke er omfattet af emissionshandelsordningen**, da Kommissionen har været alt for konservativ i opsætning af mål for disse sektorer - f.eks. emissioner fra transport- og byggesektorerne. Det Europæiske Råd aftalte en national emissionsreduktion på 20 % for 2020, hvis der ikke bliver nogen international aftale. At foreslå at tillade brugen af CDM/JI og andre eksterne kreditter i en sådan situation er en tydelig tilbagetrækning af Det Europæiske Råds afgørelser. De foreslåede 3 % af 2005-emissioner svarer til en væsentlig del af reduktionsindsatsen, som er tildelt sektorer, der ikke er omfattet af emissionshandelsordningen, i en situation med et mål på -20 % og muligvis på op til 60 % af reduktionerne mellem 2013-2020;

i. at indføre **mærkning af forbrugervarer** med hensyn til deres livscyklus' indvirkning på klimaet;

j. at **anerkende, at kernekraft ikke kan løse det globale klimaproblem**: Da det tager mindst 12 år at designe og tilslutte et kraftnet, vil kernekraft ingen effekt have på målene for 2020 - det er for dyrt, det har alvorlige ulemper (f.eks. omfattende ulykker, affaldsbehandling, spredning af atomvåben og risiko for terrorisme, sundhedsmæssige og miljømæssige virkninger), og det støttes af meget få EU-borgere. EU er tilmed næsten 100 % afhængig af

import af uran, og det er ofte fra miner i ustabile områder eller fra områder, hvorfra den oprindelige befolkningsgruppe er fordrevet; at træffe lovgivningsmæssige foranstaltninger så denne sektor kan internalisere alle dens eksterne omkostninger ved især at tage højde for ansvaret forbundet med energiproduktion; at udfase atomkraftværker; at forhindre F&U i at udvikle dyre unyttige teknologier, som f.eks. Iter eller Generation IV; at indkalde til en regeringskonference (RK) for at sætte en stopper for atomenergiens privilegier gennem Euratomtraktaten;

k. at oprette en **klimaændringsfond med indtægter fra auktioneringen under emissionshandelsordningen**. Indtægterne skal bruges til følgende: a) at finansiere reducerede emissioner fra skovhugst og -ødelæggelse (REDD) i udviklingslande og derved afhjælpe klimaændringerne tre gange mere, tilpasning og bevarelse af biodiversitet og b) at finansiere energibesparelser, investeringer i effektivitet og anvendelse af vedvarende energi samt overgangsforanstaltninger i regioner, der er påvirket af den nødvendige udfasning af kul;

l. at afsætte **20 % af auktionsindtægterne fra emissionshandelsordningen til tilpasningsforanstaltninger** i udviklingslandene.

De Grønne er overbevist om, at Europa kun kan holde løftet om at indtage en førende rolle inden for klimapolitik, hvis det opstiller strengere nationale mål for drivhusgasser på mindst 30 % inden 2020 sammenlignet med 1990-niveauet. I stedet for at være afhængig af kernekraft og fossil energi, så **skal Europa koncentrere sig om at forbedre energieffektiviteten og -besparelserne og om at fremme den vedvarende energi.**